

ام فروه

ام فروه، همسر [امام باقر \(علیه‌السلام\)](#) و مادر بزرگوار [امام صادق \(علیه‌السلام\)](#) می‌باشد. وی بانویی جلیل‌القدر و مورد تمجید امام صادق (علیه‌السلام) بوده است.

فهرست مندرجات

۱ - نام و لقب

۲ - آشنا به علوم زمانه خویش

۳ - نظر امام صادق درباره ایشان

۴ - یانویس

۵ - منبع

نام و لقب

حضرت صادق (علیه‌السلام) در کلیه صفت و سجایای اخلاقی مانند آباء خود سرآمد روزگار و منحصر به فرد بوده و اصولاً وجود چنین امامی، با دارا بودن تمام فضایل مسلتزم پرورش یافتن در دامن مادری پاک و با دانش بوده است.
نام مادر او فاطمه یا قریبه دختر [قاسم بن محمد بن ابی بکر](#) است. [کنیه](#) مادر امام (علیه‌السلام) را ام فروه گفته‌اند. پدرش [قاسم بن محمد بن ابی بکر](#) و مادرش را اسماء، دختر [عبدالرحمن بن ابی بکر](#) تکر کرده‌اند.

ام فروه بانوی معظّمه‌ای بود که در دامن سیادت [قاسم بن محمد بن ابی بکر](#) تربیت شده و گویند از دو جهت ایرانی‌نژاد است یکی از طرف پدر که به ملکه ایران [شهر بانو](#) می‌رسد و از طرف مادر - پدرش نیز بنا بر روایتی خواهر [شهربانو](#) ملکه دیگر ایران را داشته است و این نسب پاک آریایی به مقام سیادت جدش [حضرت زهرا \(سلام‌الله‌علیها\)](#) سیده زنان عالم اضافه شده و از دو رشته تربیت صحیح و پاک این نابغه علم و ادب بوجود آمد و از جنبش حضرت سجاد می‌شنید که ناشر علوم جلی و خفی خواهد بود.
[۱] [عمادالدین حسین اصفهانی](#)، زندگانی حضرت امام صادق (علیه‌السلام) تهران: تیرماه ۱۳۳۹، ص ۳۱.

آشنا به علوم زمانه خویش

[شیخ کلینی](#) در کتب کافی به سند خود از [عبدالاعلی](#) نقل کرده است که گفت: ام فروه را دیدم که در اطراف [خانه کعبه](#) طواف می‌کرد و لباسی پوشیده بود که کسی او را نشناسد. هنگامی که خواست دست خود را روی [حجر الاسود](#) بگذارد، دست چپ را روی سنگ گذاشت. مردی (که به نظر می‌رسد از [علمه](#) بوده) به او گفت: دست چپ را روی سنگ گذاشتی بر خلاف سنت است و تو اشتباه کردی. ام فروه گفت: لازم نیست تو چیزی به ما بیاموزی چرا که ما از دانش شما بی نیاز هستیم.

[۱] [کلینی](#)، [محمد بن یعقوب](#)، [فروع کافی](#)، ج ۴، ص ۴۲۸، [کتاب حج](#).

[۲] [حسینی عاملی](#)، [سیدمحسن امین](#)، [اعیان الشیعه](#)، ج ۴، ص ۴۲۸.

و از این پاسخ می‌توان آشنایی او را به مسایل فقهی دریافت

[۳] [شهیدی](#)، [سیدجعفر](#)، زندگانی امام صادق، تهران: دفتر فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۷، ص ۵.

ام فروه از [امام باقر \(علیه‌السلام\)](#) احادیث زیادی نقل کرده است. از [امام سجاد \(علیه‌السلام\)](#) نیز روایاتی نقل کرده که یک مورد آن از نظراتان می‌گذرد: «حضرت علی بن الحسین (علیه‌السلام) به او فرمود: ای ام فروه، من برای گناهکاران از [شیعیان](#) خود در هر روز و شب صد بار [دعا](#) می‌کنم و از خدا برای آنان [طلب آمرزش](#) می‌نمایم، زیرا ما بر چیزی که می‌دانیم [صبر](#) می‌کنیم و آنها بر چیزی که نمی‌دانند [صبر](#) می‌کنند».

[۴] [کلینی](#)، [محمد بن یعقوب](#)، ج ۱، ص ۴۷۲.

[۵] [مسعودی](#)، [علی بن حسین](#)، [اثبات الوصیه](#)، ص ۱۸۲.

[۶] [علیدوست خراسانی](#)، [نورالله](#)، پرتوی از زندگانی امام صادق (علیه‌السلام)، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۷، ص ۲۲.

نظر امام صادق درباره ایشان

امام صادق (علیه‌السلام) درباره مادرش فرموده است: «مادر مومن، متقی، و نیکوکار بود و خداوند نیکوکاران را دوست می‌دارد».
[۸] کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۱، ص ۴۷۲.

پانویس

۱. ↑ عمادالدین حسین اصفهانی، زندگانی حضرت امام صادق (علیه‌السلام) تهران: تیرماه ۱۳۳۹، ص ۳۱.
۲. ↑ کلینی، محمد بن یعقوب، فروع کافی، ج ۴، ص ۴۲۸، کتب حج.
۳. ↑ حسینی عاملی، سیدمحسن امین، اعیان الشیعه، ج ۴، ص ۴۲۸.
۴. ↑ شهیدی، سیدجعفر، زندگانی امام صادق، تهران: دفتر فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۷، ص ۵.
۵. ↑ کلینی، محمد بن یعقوب، ج ۱، ص ۴۷۲.
۶. ↑ مسعودی، علی بن حسین، اثبات الوصیه، ص ۱۸۲.
۷. ↑ علیدوست خراسانی، نورالله، پرتوی از زندگانی امام صادق (علیه‌السلام)، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۷، ص ۲۲.
۸. ↑ کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۱، ص ۴۷۲.

منبع

موسسه تحقیقاتی و نشر معارف اهل‌البیت تاریخ بازیابی، ۱۳۹۶/۰۴/۱۱